

brengen zoals de in de vraag genoemde ziekte van Albright en het syndroom van Klippel-Trénaunay. Uit de in de vraag opgenomen beschrijving van de ziekte van Albright blijkt al wel, dat deze ziekte niet behoort tot de door VAN DER HOEVE begrensde groep en hetzelfde geldt voor het syndroom van Klippel-Trénaunay, hoewel daarbij toch wel naast het beeld van de naevus varicosus osteohypertrophicans andere congenitale anomalieën werden waargenomen, die meer in het beeld der facomatosen passen. Bezwaren kan men ook hebben tegen ondernomen pogingen om beelden zoals status dysraphicus, het syndroom van Leschke, het syndroom van Ehlers-Danlos, de ziekte van Osler en teleangiectasia haemorrhagica hereditaria bij de facomatosen in te delen. HERMANS e.a. zijn van mening, dat de door hen beschreven aandoening met basale-cellennaevi naast afwijkingen van de ogen en het centraal zenuwstelsel, waaraan zij de naam naevus epitheliomatodes multiplex gaven, het eerste beschreven ziektebeeld is, dat binnen de door VAN DER HOEVE gestelde begrenzing valt, zodat zij menen er het etiket vijfde facomatose op te mogen aanbrengen, een opvatting die ook door anderen wordt gedeeld, zo o.a. door HERZBERG en WISKEMANN (1963).

Literatuur: HERZBERG en WISKEMANN (1963) Die fünfte Phakomatose. *Dermatologica* 126, 106.

INGEZONDEN

PORFYRIE EN OESTROGENE STOFFEN

In Vraag Nr. 1 (1966) worden inlichtingen verzocht omtrent te verwachten moeilijkheden wanneer een patiënte lijdende aan porfyrie Lyndiol gaat gebruiken. Het antwoord luidde dat: „o.a. ook het gebruik van preparaten die oestrogene stoffen bevatten moet worden ontraden”.

Nu vond ik in *Medical World News* (11 februari 1966, bl. 114) een bericht betreffende drie patiënten die aan porfyrie leden, en behandeld waren met orale contraceptiva door onderzoekers van de welbekende Institutes of Health (National Cancer Institute's metabolism service). Aanvallen van acute intermitterende porfyrie werden voorkomen in twee gevallen door cyclisch gebruik van Enovid en bij de derde patiënt die geen Enovid kon verdragen, door cyclisch gebruik van Ortho-Novum.

Literatuur: Vraag Nr. 1 (1966) *Ned. T. Geneesk.* 110, 37.

Portales (NM, U.S.A.), 15 maart 1966 J. H. VERHAVE

Tegenover de (ook ons bekende) gevallen, waarin orale contraceptiva bij patiënten met porfyrie gunstig hebben gewerkt, staan een aantal gevallen van zeer ernstige ziekteverschijnselen bij patiënten van deze aard, die dit soort preparaten innamen.

Wanneer iemand bij een patiënte met porfyrie onder goede controle een therapeutische proef met een hormon-preparaat wil nemen, behoeven wij daartegen geen bezwaar te maken. Dit is echter iets geheel anders dan het aanbevelen van het ongecontroleerde gebruik van oestrogeen-houdende preparaten bij vrouwen met porfyrie, vooral ook omdat blijkbaar niet alle typen van deze stofwisselingsstoornis op dezelfde wijze reageren.

April 1966

REDACTIE

BOEKAANKONDIGINGEN

Physiology of medicine. 1922-1941 (Nobel Lectures). 546 bl., 85 fig., 32 tabellen. Elsevier, Amsterdam. Londen, New York 1965. Prijs: geb. f 240,— (serie van 3 banden).

In 1964 werden de voordrachten, die door de winnaars van de Nobel-prijs voor fysiologie of geneeskunde in het tijdvak 1942-1962 gehouden werden, gebundeld uitgegeven. Thans zijn bij dezelfde uitgever de voordrachten, die in de jaren 1922 tot 1941 door de winnaars van deze prijs gehouden werden, verschenen. Wederom zijn aan deze bundel behalve de biografieën van de prijswinnaars, ook de overwegingen die tot de toekenning van de prijzuitreiking zijn voorafgegaan, toegevoegd. In deze bundel treft men onder meer de voordrachten van HILL, EINTHOVEN, BANTING, WARBURG, LANDSTEINER, EYKMAN en SHERRINGTON aan. Ook deze band, waarvan de inhoud nog steeds in hoge mate instructief en lezenswaard blijkt te zijn, is op voortreffelijke wijze uitgegeven, hetgeen in de prijs tot uiting komt.

Op dezelfde wijze zullen binnenkort de voordrachten van 1902-1921 heruitgegeven worden.

J. TH. F. BOELES

C. A. F. W. SICHERER, *Kunstmeststoffen en bestrijdingsmiddelen bij de uitvoering van de land- en tuinbouwongevalwet* (Verzekeringsgeneeskunde no. 2). 232 bl., figuren. Kon. Van Gorcum & Comp. N.V., Assen 1965. Prijs: f 19,50.

Het eerste deel van dit oorspronkelijk als proefschrift geschreven werk betreft het eigen onderzoek van de schrijver naar het voorkomen van vergiftigingen en de toegepaste veiligheidsmaatregelen. Er wordt een lezenswaardige casuïstiek gegeven. In het hoofdstuk over de oorzaken van het ontstaan oordeelt de schrijver helaas te lichtvaardig, dat vele vergiftigingsgevallen te voorkómen waren geweest wanneer maar persoonlijke beschuttingsmiddelen waren gebruikt. Hij ziet over het hoofd dat er ondanks het dragen van deze beschuttingsmiddelen, toch vergiftigingen voorkomen omdat bepaald voor de mate van veilig werken niet slechts de toepassing van deze middelen is, maar vooral de juiste toepassing, die dikwijls heel moeilijk is. Verreweg het grootste en belangwekkendste deel van het boek is de uitvoerige literatuurstudie, waarin van vele kunstmeststoffen en bestrijdingsmiddelen farmacologische, klinische en therapeutische gegevens zijn verzameld. Voor behandelende artsen is het een waardevol overzicht. Het voorziet in een behoefte, en kan, ondanks enkele onnauwkeurigheden in de nomenclatuur en overbodige vermeldingen, warm worden aanbevolen.

H. R. VAN NOORT

Spezielle Frakturen- und Luxationslehre. Ein kurzes Handbuch in fünf Bänden. Onder redactie van H. NIGST. Band II, deel 1. Ellbogen. Door E. BAUMANN. 236 bl., 204 fig. Georg Thieme Verlag, Stuttgart 1965. Prijs: geb. DM. 115 (intekenprijs: DM. 97,75).

Dit eerste deel van de tweede band van het „korte handboek” is een prachtig gedocumenteerd naslagwerk geworden over de traumatologie van het ellebooggewricht en de aangrenzende skeletdelen. Het kan worden aanbevolen aan ieder die zich op dit terrein beweegt. Recente publikaties, ook Engels-Amerikaanse en Franse, worden uitvoerig in de tekst besproken. Zeer talrijke en uitstekende reproducties van röntgenfoto's en een groot aantal schematische tekeningen sieren de tekst.

J. D. MULDER